

**Υπό Ναυάρχου Νίκου Ι. Σπανού ΛΣ-ΕΛ.ΑΚΤ. (ε.α.),
Δικαστικού Πραγματογνώμονα,
Εκπαιδευτή/Εισηγητή Επιστημών Ναυτιλίας,**

Επιστημονική Επιμέλεια:

**Κατερίνα Φιτσιάλου,
Εκπαιδεύτρια/Εισηγήτρια Επιστημών Ναυτιλίας,
Επιστημονική Συνεργάτης.**

Copyright/All Rights Reserved ©

ΘΕΜΑ:

**ΔΚΑΣ: Προτεραιότητα μεταξύ Ιστιοφόρων και Μηχανοκίνητων
Σκαφών - Ανάλυση και Ερμηνεία**

Ο Διεθνής Κανονισμός για την Αποφυγή Συγκρούσεων στη Θάλασσα (ΔΚΑΣ) παρέχει σαφείς κατευθύνσεις όσον αφορά την προτεραιότητα μεταξύ των διαφόρων τύπων πλοίων, είτε πρόκειται για ιστιοφόρα είτε για μηχανοκίνητα σκάφη. Η κατανόηση αυτών των κανόνων είναι ζωτικής σημασίας για την ασφάλεια στη ναυσιπλοΐα, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της νύχτας, όπου οι οπτικές ενδείξεις περιορίζονται στα πλοϊκά φώτα.

1. Προτεραιότητα μεταξύ Ιστιοφόρων (Ημέρα & Νύχτα)

Βάσει του Κανόνα 12 του ΔΚΑΣ, όταν δύο ιστιοφόρα πλοία πλέουν χρησιμοποιώντας αποκλειστικά ιστία, η προτεραιότητα καθορίζεται από τη διεύθυνση του ανέμου σε σχέση με τη θέση τους. Η χρήση των πλοϊκών φώτων τη νύχτα δεν αποτελεί τον βασικό προσδιοριστικό παράγοντα προτεραιότητας, αλλά απλώς βοηθά στην αναγνώριση της κατεύθυνσης των σκαφών.

Οι βασικές αρχές προτεραιότητας μεταξύ ιστιοφόρων είναι οι εξής:

- **Διαφορετική διεύθυνση ανέμου:** Το ιστιοφόρο που έχει τον άνεμο από την **αριστερή πλευρά** πρέπει να απομακρύνεται από την πορεία του άλλου.
- **Ίδια διεύθυνση ανέμου:** Το **προσήνεμο** (πιο κοντά στην κατεύθυνση του ανέμου) πρέπει να απομακρυνθεί από το **υπήνεμο**.
- **Αβεβαιότητα για τη διεύθυνση του ανέμου:** Αν ένα ιστιοφόρο δεν μπορεί να προσδιορίσει τη θέση του ανέμου σε σχέση με το άλλο σκάφος, υποχρεούται να απομακρυνθεί.

Ο ρόλος των πλοϊκών φώτων στα ιστιοφόρα

Τα φώτα ναυσιπλοΐας χρησιμεύουν **κυρίως για αναγνώριση και όχι για καθορισμό προτεραιότητας:**

- **Πράσινος φανός:** Υποδηλώνει τη **δεξιά πλευρά** του σκάφους.
- **Κόκκινος φανός:** Υποδηλώνει την **αριστερή πλευρά** του σκάφους.
- **Ορατότητα και των δύο φανών ταυτόχρονα:** Υποδηλώνει ότι το σκάφος βρίσκεται **ακριβώς απέναντί μας**.

Συνεπώς, τη **νύχτα**, αν δύο ιστιοφόρα πλέουν αντικριστά, η **προτεραιότητα εξακολουθεί να εξαρτάται από τη διεύθυνση του ανέμου και όχι αποκλειστικά από την ορατότητα των φώτων**.

2. Προτεραιότητα μεταξύ Ιστιοφόρων και Μηχανοκίνητων Σκαφών (Ημέρα & Νύχτα)

Βάσει του **Κανόνα 18 του ΔΚΑΣ**, ένα **μηχανοκίνητο πλοίο που βρίσκεται εν πλω πρέπει να αποφεύγει την πορεία ενός ιστιοφόρου**, εφόσον το ιστιοφόρο κινείται αποκλειστικά με ιστία. **Η προτεραιότητα**

αυτή δεν ισχύει αν το ιστιοφόρο χρησιμοποιεί και μηχανή, οπότε τότε θεωρείται μηχανοκίνητο και ακολουθεί τους αντίστοιχους κανόνες.

Ο ρόλος των πλοϊκών φώτων στα μηχανοκίνητα σκάφη

Τα μηχανοκίνητα σκάφη φέρουν **διαφορετικά φώτα** από τα ιστιοφόρα:

- Πλευρικοί φανοί (**κόκκινο και πράσινο**).
- Ένα **Επίστιο φανό προς πλώρα**.
- Ένα **δεύτερο επίστιο φανό προς πρύμα και ψηλότερα του πλωριού φανού**, εκτός από τα πλοία, των οποίων το μήκος είναι **μικρότερο από 50μ.** τα οποία δεν υποχρεούνται, αλλά μπορούν να **επιδεικνύουν** να **επιδεικνύουν** τέτοιο φανό.
- **Φανό κορώνης**.
- **Αν φαίνεται μόνο ένας λευκός φανός**, αυτό σημαίνει ότι το σκάφος **απομακρύνεται από εμάς**.

Εφαρμογή στη ναυσιπλοΐα τη νύχτα:

- Αν ένα **μηχανοκίνητο σκάφος συναντήσει ένα ιστιοφόρο τη νύχτα**, πρέπει να **προσαρμόσει την πορεία του και να το αποφύγει**.
- **Εξαίρεση:** Αν το ιστιοφόρο κινείται και με μηχανή, τότε δεν θεωρείται πλέον ιστιοφόρο και υπάγεται στους κανόνες του μηχανοκίνητου σκάφους.

3. Νομοθετική Βάση & Εφαρμογή των Κανονισμών

Η ελληνική νομοθεσία ακολουθεί τον ΔΚΑΣ μέσω του **Νομοθετικού Διατάγματος 93/74 (ΦΕΚ Α' 293/1974)**, το οποίο

εξακολουθεί να ισχύει αυτούσιο. Η εναρμόνιση με τον ΔΚΑΣ εξασφαλίζει ότι η Ελλάδα τηρεί τους **διεθνείς κανόνες ναυσιπλοΐας**, ενισχύοντας την ασφάλεια στις θαλάσσιες μετακινήσεις.

4. Συμπεράσματα και Κρίσιμα Σημεία Εφαρμογής

- 1. Η προτεραιότητα μεταξύ ιστιοφόρων καθορίζεται από τη διεύθυνση του ανέμου και όχι από τα φώτα ναυσιπλοΐας.** Τα πλοϊκά φώτα βοηθούν μόνο στην αναγνώριση των σκαφών και της κατεύθυνσής τους.
 - 2. Η προτεραιότητα μεταξύ ιστιοφόρων και μηχανοκίνητων σκαφών είναι ξεκάθαρη:** Το ιστιοφόρο έχει προτεραιότητα, εκτός αν κινείται και με μηχανή.
 - 3. Τη νύχτα, η σωστή ανάγνωση των φώτων ναυσιπλοΐας είναι κρίσιμη,** αλλά η προτεραιότητα δεν βασίζεται αποκλειστικά στην ορατότητα των φώτων, αλλά στους θεμελιώδεις κανόνες του ΔΚΑΣ.
 - 4. Η τήρηση των κανόνων του ΔΚΑΣ είναι υποχρεωτική και δεν αφήνει περιθώρια για παρερμηνείες.** Η παραβίασή τους μπορεί να οδηγήσει σε συγκρούσεις, νομικές ευθύνες και σοβαρούς κινδύνους για τη ναυσιπλοΐα.
-

Τελικό Συμπέρασμα

Η κατανόηση και η εφαρμογή των κανόνων του ΔΚΑΣ δεν αποτελεί απλώς μία νομική υποχρέωση, αλλά μία ουσιαστική ανάγκη για την αποφυγή ατυχημάτων στη θάλασσα. Ειδικά κατά τη διάρκεια της νύχτας, όπου η ορατότητα είναι μειωμένη, οι ναυτικοί πρέπει να είναι ιδιαίτερα προσεκτικοί στην ανάγνωση των φωτεινών ενδείξεων και,

παράλληλα, να έχουν πλήρη γνώση των κανόνων προτεραιότητας. Η ασφάλεια στη θάλασσα απαιτεί συνέπεια, πειθαρχία και βαθιά κατανόηση των κανονισμών που τη διέπουν.